

Uniwersytet Warmińsko- Mazurski w Olsztynie

Wydział Prawa i Administracji

Marcin Czosnek

Streszczenie rozprawy doktorskiej:

pt. Przestępstwa na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej. Studium kryminologiczne

W pracy nakreślony został obraz przestępstw na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej w ujęciu kryminologicznym.

Uzasadnieniem do podjęcia tematu zagadnienia jest fakt, że na gruncie prawa karnego miarą skutecznego przeciwdziałania zachowaniom przestępców w dziedzinie naruszania interesów finansowych Unii Europejskiej jest możliwość pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej na podstawie obowiązujących przepisów.

W pierwszym rozdziale zawarto wprowadzenie do problematyki przestępczości skierowanej przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej w perspektywie historycznej kształtowania się systemu instytucjonalno – prawnego ukierunkowanego na ochronę wspólnego dla mieszkańców Unii dobra, a także wyjaśniono podstawowe zagadnienia terminologiczne.

W rozdziale drugim scharakteryzowano wybrane regulacje ochronne towarzyszące dystrybucji środków unijnych, zarówno w perspektywie Unii Europejskiej, jak i w uwarunkowaniach polskich. Zaprezentowano w niezbędnym zakresie obraz funkcjonowania instytucji, organów i agencji unijnych zaangażowanych w proces dystrybucji oraz ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej. Przedstawiono także podstawowe aspekty tworzące podwaliny unijnego systemu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania przestępczości godzącej w interesy finansowe Unii, oraz wybrane mechanizmy wykrywcze i prewencyjne. Zobrazowano ponadto sposób dystrybucji środków unijnych na gruncie krajowym od szczebla centralnego, poprzez regionalny, lokalny aż do beneficjenta. Zaakcentowano etapy udzielania dofinansowania najbardziej narażone na wystąpienie przestępstw oraz uregulowania prawne odnoszące się do materii przeciwdziałania takim praktykom.

Rozdział trzeci rozpoczyna się od zaprezentowania zasad odpowiedzialności karnej występujących w polskim ustawodawstwie karnym, które tworzą niezbędny do osadzenia odpowiedzialności karnej za przestępstwa na szkodę interesów finansowych Unii

Europejskiej kontekst. Następnie przeanalizowano przepisy dyrektywy PIF oraz ich transpozycję do polskiego ustawodawstwa karnego. Powstał w ten sposób niezbędny przegląd przestępstw mieszczących się w desygnacie przestępczości na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej. W dalszej części rozdział ten zawiera obszerną charakterystykę ustawowych znamion przestępstw skierowanych przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej sporządzoną w oparciu o przegląd orzecznictwa. Przy ich omawianiu zwrócono uwagę na praktyczne problemy występujące w toku subsumcji zachowań godzących w interes finansowy Unii Europejskiej, z którymi Autor bezpośrednio zetknął się w swojej pracy zawodowej. Szczegółowej analizie zostały poddane przestępstwa, które uznawane są za wiodące w naruszaniu unijnych interesów finansowych.

W rozdziale czwartym Autor próbuje określić miejsce przestępczości na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej w dziedzinach kryminologii. Ponadto przedstawia etiologię i fenomenologię tego zjawiska. W rozdziale tym scharakteryzowano przestępczość na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej w odniesieniu do wybranych teorii kryminologicznych. Dopelnieniem kryminologicznego obrazu tego rodzaju przestępczości w Polsce, jest przedstawienie statystyk tego zjawiska i wniosków wynikających z ich dogłębnej analizy.

W rozdziale piątym ukazano relację między przestępczością na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej a przestępczością zorganizowaną, skupiając się przy tym na oszustwach karuzelowych oraz praniu korzyści pochodzących z przestępstw. Przedstawiono mechanizmy działania sprawców tych przestępstw oraz taktyczno – techniczne aspekty ich zwalczania. Omówiono także możliwe problemy związane z wykorzystaniem dostępnych organom ścigania narzędzi do walki z tym procederem.

Rozdział szósty stanowi prezentację poglądów praktyków – doświadczonych funkcjonariuszy Policji reprezentujących jednostki organizacyjne z całej Polski, którzy odpowiadają za pełnienie nadzoru nad służbą wszystkich policjantów pionu kryminalnego zajmujących się zwalczaniem przestępczości gospodarczej, a w tym na szkodę Unii Europejskiej. Przeprowadzone badania ankietowe systematyzują aktualne problemy występujące w prowadzonych postępowaniach przygotowawczych na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej.

Rozdział siódmy stanowi podsumowanie pracy. Zawarto w niej ocenę instytucjonalno – prawną systemu zwalczania przestępczości na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej, zarówno na poziomie horyzontalnym, jak i wertykalnym, z perspektywy uwarunkowań polskich oraz unijnych. Pozwoliło to wyciągnąć wnioski, które mogą wpłynąć

na poprawę systemu zwalczania przestępstw godzących w interes finansowy Unii Europejskiej, a przez to na skuteczność ochrony interesów wspólnoty.

Zwieńczeniem rozprawy jest syntetyczne zaprezentowanie osiągniętych celów pracy i stawianych hipotez, a także stanowi podsumowanie dające odpowiedzi na pytania określone w problemie badawczym.

Praca adresowana jest przede wszystkim do praktyków tj. przedstawicieli instytucji państwowych, samorządowych i innych jednostek odpowiadających za dystrybucję środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także funkcjonariuszy służb odpowiadających za zwalczanie przestępczości ale także do teoretyków poszukujących wiedzy na temat zjawiska przestępczości godzącej w interes finansowy Unii Europejskiej.